

Samarbejdsaftale mellem KVINFO, BiblioteksCenter for Integration og Styrelsen for Bibliotek og Medier

Denne samarbejdsaftale mellem KVINFO, BiblioteksCenter for Integration (SBCI) og Styrelsen for Bibliotek og Medier er et katalog over samarbejdsmuligheder mellem KVINFO, SBCI og de lokale folkebiblioteker. De enkelte aftalepunkter kan udgøre en ramme for aftaler mellem KVINFO, SBCI og de lokale biblioteker.

Baggrund

I de seneste år har såvel kommunerne som staten taget en række initiativer for at fremme integration af flygtninge og indvandrere via bibliotekerne. Senest har Integrationsministeriet og Kulturministeriet indgået en samarbejdsaftale om styrkelse af bibliotekernes integrationsindsats og kulturformidling mellem grupper med forskellig etnisk baggrund. Et af punkterne i samarbejdsaftalen indebærer at der etableres samarbejde med aktører udenfor biblioteksverdenen for at sikre kvaliteten og bæredygtigheden i arbejdet med integration, jfr. Samarbejdsaftale mellem Kulturministeriet og Integrationsministeriet om Bibliotekernes Integrationsindsats.

Om KVINFO

KVINFO er en selvejende institution under Kulturministeriet og fungerer som landsdækkende informations-, dokumentations- og kulturcenter, som har til formål at formidle kvinde- og kønsforskningens resultater til en bredt interesseret offentlighed. Centeret driver et forskningsbibliotek, udgiver et webtidsskrift og stiller et gratis online leksikon, en ekspertdatabase over kvindelige eksperter til rådighed på websitet www.kvinfo.dk, som i det sidste år har haft et gennemsnitligt besøgstal på ca. 57.000 om måneden.

KVINFOs mentornetværk

KVINFOs mentornetværk åbner døre til det danske samfund og arbejdsmarked for kvinder med flygtninge-/indvandrerbaggrund.

Projektet matcher flygtninge- og indvandrerkvinder med kvinder, som står godt på det danske arbejdsmarked og/eller har viden om og indsigt i det danske samfund.

Selve mentorforholdet tager udgangspunkt i mentees ønsker, og i et ligeværdigt én-til-én møde åbner mentorer deres faglige såvel som personlige netværk, rådgiver om jobansøgninger, jobsamtaler, arbejdspladskultur, nytænkning af jobmuligheder osv.

Mentornetværket startede i 2003 på en bevilling fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, og projektet vandt i 2004 to priser; Integrationsministeriets Integrationspris samt Alt for Damernes Kvindepris.

Mentornetværket har i dag godt 3000 medlemmer fordelt på 4 afdelinger i København, Århus, Esbjerg/Varde, og Odense.

Den usynlige succes

Websitene ”Den usynlig succes – nye kvinder i Danmark” og ”Den usynlige succes – nye mænd i Danmark” giver en enestående mulighed for at møde henholdsvis 30 succesrige kvinder og mænd med flygtninge/indvandrerbaggrund og høre om deres liv i Danmark. Her er lige fra gastronomen, kommunalpolitikeren, lægen, musikeren til virksomhedsejeren. Med den prisbelønnede fotograf Tine Hardens portrætter inviteres læseren inden for i kvindernes og mændenes hjem og i deres liv i det danske samfund. Tekst og lydfiler giver mulighed for et indblik i personernes ofte stormfulde liv i Danmark. Historierne er et vigtigt bidrag til tværkulturel dialog og til dansk kvinde- og mandehistorie.

Mediefortællinger om borgere med etnisk minoritetsbaggrund handler ofte om dårlig integration og manglende ligestilling. Vi hører sjældent om kvinder og mænd med etnisk minoritetsbaggrund, der har succes og lever gode liv i Danmark. Deres liv er usynlige og ubeskrevne i den brede offentlighed. Usynligheden er med til at opretholde forestillinger om dårlig integration. Også af den grund kan mange unge kvinder og mænd med minoritetsbaggrund have svært ved at få øje på alle de rollemodeller og mønsterbrydere, som i virkeligheden findes i Danmark i mange forskellige faggrupper. Websitene ”Den usynlig succes – nye kvinder i Danmark” og ”Den usynlige succes – nye mænd i Danmark” giver et anderledes og mere nuanceret billede af, hvordan kvinder og mænd med etnisk minoritetsbaggrund lever deres liv i Danmark.

Der er lavet korte lærervejledninger til folkeskoler, ungdomsuddannelser og sprogskoler, som eventuelt kan bruges ved arrangementer i bibliotekerne.

Brug for alle i Danmark – korps af rollemodeller med etnisk minoritetsbaggrund

KVINFOs mentornetværk ved Kvindemuseet i Århus fik per 1. januar 2007 midler fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration til oprettelse af et rollemodelkorps bestående af 16 kvinder med etnisk minoritetsbaggrund. Baggrunden for at oprette et rollemodelkorps var, at man i mentornetværket ofte kom i kontakt med kvinder med flygtninge/indvandrerbaggrund, der efterspurgte ’de gode historier’ (fx: hvordan får man et job, når man bærer tørklæde og har et fremmedklingende navn?). Mange af kvinderne er stødt på barrierer, og ved ikke hvordan de skal komme videre. Nogle har mistet modet og opgivet, fordi de ikke længere tror på, at de kan lade sig gøre.

Derfor er der behov for gode historier til inspiration og efterlevelse og bestemt også for konkret råd og vejledning. Rollemodellerne varetager denne opgave gennem råd, vejledning og ved at dele deres egne historier og erfaringer.

På samme måde er der også behov for dokumentation på området. Projektet er således ikke kun målrettet kvinderne, men også deres børn og mænd. Der er en mangel på historier og kulturarv i Danmark fortalt gennem kvinder med etnisk minoritetsbaggrund med afsæt i barndom, ungdom og ’dannelseshistorier’. Der er planlagt en udstilling i Århus i september 2008 ved Kvindemuseet samt webformidling for at sikre denne vigtige dokumentation.

Projektet har til formål at bibringe medlemmer af målgruppen inspiration og vise, at det

nytter at gøre en indsats, og at det kan lykkes at få foden inden for i det danske samfund på trods af vanskelige vilkår og barrierer.

Projektet har endvidere til formål at bibringe målgruppen en oplevelse af, at der er mulighed for at leve et liv i overensstemmelse med egen identitet og det omgivende samfund

Styrken ved at bruge rollemodeller er:

- at de kan skabe identifikation i målgruppen,
- at det skaber fokus på positive historier, og
- at det kan bidrage til identifikation af styrker og potentialer i målgruppen.

Projektet retter sig fortrinsvis mod kvinder over 25 år med ikke-vestlig baggrund og kører til udgangen af 2008.

Om Bibliotekssektoren

Bibliotekernes opgave er ifølge Lov om Biblioteksvirksomhed § 1 ”at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet”. Derfor kan de kommunale biblioteker yde en væsentlig integrationsindsats på disse områder. Bibliotekernes potentiale på integrationsområdet understøttes af en række eksisterende forhold:

- **Stort set alle borgere har tillid til biblioteket**
Biblioteket nyder en stor troværdighed i befolkningen og udgør derfor en god ramme for integrationsindsatsen.
- **Bruges allerede af borgere med etnisk minoritetsbaggrund**
Den seneste kulturvaneundersøgelse Danskernes kultur- og fritidsaktiviteter 2004 viser at bibliotekerne bruges mere flittigt af danskere af anden etnisk herkomst end af resten af befolkningen. Omkring halvdelen af indbyggerne med anden etnisk baggrund kommer på biblioteket mindst en gang pr. måned. Det gælder både børn og voksne.
- **Er offentlige frirum - kan gratis bruges af alle uden krav**
Bibliotekerne er nemt tilgængelige, åbne for alle og opfattes af de fleste indvandrere som åndehuller og fristeder, hvor endog piger kan komme uden opsyn. Bibliotekerne er fri for sagsbehandlere, men tilbyder informationer, uformel læring og kulturtilbud til alle.
- **Har opbygget viden og erfaring**
Siden 2002 har et bredt udsnit af folkebibliotekerne udviklet en række tilbud til flygtninge og indvandrere - bl.a. sprogstimulering, vejledning i jobsøgning, pc-værksteder, lektiecaféer, læseklubber, nyhedsfortolkning, og samfundskundskab. I hovedparten af tilbuddene er aktiviteter udviklet i dialog med brugergruppen.
- **BiblioteksCenter for Integration – folkebibliotekernes ressourcecenter**
Bibliotekernes indsats på integrationsområdet understøttes af Statsbibliotekets BiblioteksCenter for Integration (SBCI), der fungerer som overbygning for de danske folkebiblioteker. SBCI fremskaffer blandt andet bøger, film og musik på

indvandrersprog til folkebiblioteker over hele landet og fungerer som videnscenter overfor folkebibliotekerne i forhold til betjening af etniske minoriteter, bl.a. som arrangør af mindre og større konferencer, work-shops m.v.. SBCI driver desuden den flersprogede webportal FINFO (www.finfo.dk), der har ca. 30-100.000 besøgende pr. måned, og er et veletableret ”brand” i bibliotekssektoren.

Det er Kulturministeriets og Integrationsministeriets vurdering, at der især er tre vigtige felter, hvor indsatsen bør koncentreres:

- **Bibliotekerne som læringscentre**
Tilbud til forskellige grupper med særlige behov blandt de etniske minoriteter som børn og unge, piger, drenge, kvinder, mænd som f.eks. har brug for tilbud om fritidsklubber og lektiehjælp (som anerkendes af forældrene), hjælp til jobsøgning, samt tilbud og arrangementer til henholdsvis kvinder og mænd.
- **Biblioteket som demokratisk væksthus**
Fremme af demokrati, folkeoplysning og medborgerskab, hvor borgere får viden og forskellige færdigheder som er vigtige for at deltage i samfundets fællesskaber og processer
- **Bibliotekerne som kulturmødesteder**
Kulturmødesteder med udveksling og dialog på tværs af religion, ideologi og kulturelle normer - steder hvor man kan lære om hinanden.

Konkrete samarbejdsmuligheder

KVINFOs mentornetværk

KVINFO anser bibliotekssektoren for at være velegnede til at drive mentornetværk, idet der allerede er mange borgere med etnisk minoritetsbaggrund, der bruger bibliotekerne - og kommunerne i øvrigt står for integrationsindsatsen. Forskellige aktiviteter i bibliotekerne som f.eks. lektiecaféer, jobhjørner, ”karrierebiblioteket” og medborgercentre kan med fordel udvikles ved at knytte mentornetværk til bibliotekerne.

KVINFOs mentornetværk har opnået solid erfaring med mentorordninger, især ordninger rettet mod etniske minoriteter. Denne erfaring og ekspertise stiller KVINFO gerne til rådighed for biblioteker, som ønsker at starte egne mentorordninger. Der tilbydes forskelligartede forløb tilpasset konkrete behov – lige fra kortere inspirationsoplæg til studiebesøg over flere dage. KVINFOs mentornetværk stiller sin værktøjskasse - herunder mentorhåndbogen - til rådighed, ligesom der gives adgang til studie af projektets database.

- Alt efter behov, tilbyder KVINFOs mentornetværk viden og inspiration om bl.a.:
 - Opstartsfasen og rekruttering
 - Værdigrundlag (herunder de principper, mentornetværket bygger på samt de særlige overvejelser, man skal gøre sig, når man etablerer mentorordninger rettet mod brugere med etnisk minoritetsbaggrund)
 - Resultater (hvad får mentorer og mentees ud af forløbene?)

- Udfordringer/faldgruber (hvilke udfordringer kan der ligge i mentorrelationen, og hvordan takler man dem?)
 - Værktøjer (konkret gennemgang af projektets værktøjer samt introduktion til database)
 - Forberedende kurser for mentorer og mentees
- Mentorprojektets værktøjer stilles gratis til rådighed. Der tages udelukkende betaling svarende til frikøb for den reelle arbejdstid, medarbejdere fra KVINFO bruger på konsulentopgaven (forberedelse, transport og mødetid for de involverede medarbejdere). Derudover skal det fremgå af nye projekters materiale, hjemmeside mv. at projektet er etableret efter inspiration fra KVINFOs mentornetværk.
 - Biblioteker, som opretter et mentornetværk i samarbejde med KVINFO forpligter sig til at rapportere visse statistiske oplysninger om fremdriften i netværket til KVINFO og overordnet følge de rammer, som KVINFO har lagt for konceptet – herunder at nævne KVINFO's rolle i konceptudviklingen.
 - Styrelsen for Bibliotek og Medier vil give mulighed for at bibliotekerne kan søge puljemidler til oprettelse af mentornetværk.
 - Styrelsen for Bibliotek og Medier og Statsbiblioteket BiblioteksCenter for Integration (SBCI) vil aktivt informere bibliotekerne om muligheder og fordele ved at oprette mentornetværk i samarbejde med KVINFO, bl.a. på regionale temamøder.
 - BiblioteksCenter for Integration vil i samarbejde med KVINFO lave målrettet slutbrugerorienteret markedsføring af mentornetværket, evt. på målgruppens modersmål og med mulighed for ”tilmelding”, via webportalen FINFO. Mentorordningen kan både synliggøres redaktionelt på relevante sider, og der vil være mulighed for decideret bannerreklamer o.l. Via gensidig PR på hinandens hjemmesider kan KVINFO, FINFO og SBCI (via www.statsbiblioteket.dk/sbci) ramme en meget bred gruppe af potentielle mentorer, mentees og potentielle nye mentornetværksværter (biblioteker).
 - KVINFO vil understøtte en bredere markedsføring af bibliotekernes og SBCIs generelle tilbud til etniske minoriteter bl.a. via sine netværk og www.kvinfo.dk.
 - KVINFO vil i relevant omfang bidrage med indhold til FINFO
 - BiblioteksCenter for Integration vil promovere KVINFO og mentornetværket ved relevante events og i diverse faglige netværk. KVINFO vil gensidigt indarbejde relevant PR af SBCI i sine aktiviteter rettet mod etniske minoriteter og relevante organisationer.

Rollemodeller

På biblioteket møder kommunens borgere hinanden – også på tværs af kulturer. I forbindelse med arrangementer med fokus på kulturmøde og de gode integrationshistorier kan bibliotekerne have glæde af at trække på rollemodellerne, der er tilknyttet KVINFOs mentornetværk ved Kvindemuseet i Århus.

- KVINFOs mentorneværk ved Kvindemuseet i Århus tilbyder i den sammenhæng at formidle kontakt til rollemodellerne, som mod et mindre honorar kan bestilles af det enkelte bibliotek til at komme og fortælle deres historie.
- Bibliotekerne kan være vært for møder og forskellige typer af arrangementer med deltagelse af rollemodeller og dermed fremme rollemodellernes arbejde.
- Bibliotekerne kan stille lokaler til rådighed for arrangementer, som rollemodellerne selv ønsker at gennemføre. Markedsføring af arrangementet kan bl.a. ske via bibliotekets hjemmeside, opslagstavle m.v.
- Bibliotekerne kan som lokale vidensportaler formidle information om rollemodellerne og deres arbejde.
- Rollemodellerne kan søge lokale partnerskaber med biblioteker om forskellige aktiviteter. Biblioteket kan bl.a. lægge lokaliteter og evt. praktisk hjælp til samarbejdet. Bibliotekerne tilbyder informationer, uformel læring og kulturtilbud til alle.

Den usynlige succes – vandrestilling og website

Bibliotekerne har velegnede fysiske rammer, der f.eks. gennem udstillinger kan understøtte formidling af virtuelle tilbud. Bibliotekerne har derfor potentialet til at gøre KVINFOs websites om positive kvinde- og mandeskæbner kendt i den brede offentlighed.

- KVINFO tilbyder at stille vandrestilling til rådighed for interesserede biblioteker samt formidle kontakt til deltagere fra de to projekter, der mod honorar kan komme ud på bibliotekerne og fortælle deres historier.
- Styrelsen for Bibliotek og Medier udarbejder i samarbejde med KVINFO en folder om Den usynlige succes til uddeling på bibliotekerne.
- Styrelsen for Bibliotek og Medier vil aktivt informere bibliotekerne om mulighederne for at få vandrestillingen - bl.a. ved direct mail.
- Bibliotekerne vil aktivt formidle KVINFOs virtuelle udstilling ved lån af vandrestillingen.

København den 1. april 2008

Elisabeth Møller Jensen
Direktør
KVINFO

Jens Thorhauge
Direktør
Bibliotek og Medier

Flemming Munch
Områdeleder
Statsbiblioteket